

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*К.И.Н. № 11/2002.
Решение 2-11 Т. Нарк. К.В.
11.06.2002 г. - вн. състав
за пръв път и минист. да
се прегледа за минист. да
11.06.2002 г.*

И С К А Н Е

От група народни представители за установяване на противоконституционност на § 28 от Закона за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, с който се изменя чл.127 от закона (ДВ, бр.40 от 2002 г.)

По чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Законът за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили е приет от XXXIX Народно събрание на 5 април т.г. въз основа на законопроект, внесен от Министерския съвет на 16 януари 2002 г.

Първото гласуване на законопроекта е проведено на 20 март 2002 г. и законопроектът е приет така, както е предложен от правителството. Обсъждането и приемането на законопроекта на второ гласуване е станало въз основа на доклад на Комисията по външна политика, отбрана и сигурност, в който е включено предложение на народния представител г-н Цонко Киров за изменения в чл.127, ал.1 и 2 от Закона.

Предложението е подкрепено от комисията, внесено е при второто гласуване на проекта и е прието от Народното събрание в заседанието му от 4 април 2002 г. В окончателната редакция става дума за § 28 от Закона за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, (ДВ, бр.40 от 19 април 2002 г.), с който се изменят тт.5,6,7,8 и 9 на ал.1 и ал.2 на чл.127 от закона. Измененията засягат пределната възраст за кадровата военна служба за офицерите със звание съответно “полковник”(“капитан I ранг”), “бригаден генерал”(“бригаден адмирал”), “генерал-майор”(“контраадмирал”), “генерал-лейтенант”(“вицеадмирал”) и “генерал”(“адмирал”), като тази възраст се намалява.

1.Посоченото изменение е прието в нарушение на чл.88, ал.1 от Конституцията, поради което разпоредбата е противоконституционна.

Съгласно чл.88, ал.1 от Конституцията законите се обсъждат и приемат с две гласувания. В случая разпоредбата на § 28 е обсъдена само веднъж и е приета с едно гласуване (което е второто за законопроекта като цяло).

Известно е, че съгласно трайната практика на Конституционния съд преценка за конституционност на една законова разпоредба се прави - съгласно чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията - единствено с оглед на това дали са нарушени конституционни разпоредби, а не ПОДНС, който няма ранг на основния закон, като евентуално нарушаване на процедурни правила, непредвидени в Конституцията, а в ПОДНС, не водят до нейното нарушаване. Това положение е изрично и пространно

формулирано от Конституционния съд за последен път в решение № 1 от 14 януари 1999 г. по к.д. № 34/1998 г.(ДВ, бр.6 от 22 януари 1999 г.) с позовавания и на предходни решения на този съд.

Независимо от това е уместно да се има предвид чл.71, ал.2, изр.3 от приетия от XXXIX Народно събрание правилник – разпоредба, съгласно която “ [при второто гласуване] предложения, които противоречат на принципите и обхвата на приетия на първо гласуване законопроект, не се обсъждат и гласуват”. Става дума за ново положение, залегнало в Правилника за организацията и дейността на настоящата легислатура, което е израз на намерението да се скъса с практиката отделни законови разпоредби да се обсъждат и приемат с едно гласуване. Въпреки че то е “процедурно правило”, предвидено в ПОДНС, а не в Конституцията, съществуването му е от значение за разкриването на действителното съдържание на конституционното изискване, а спазването му е изискване, което произтича и от принципа на правовата държава, установен в чл.4, ал.1 от Конституцията. Този принцип се отнася за всички държавни органи, включително и за Народното събрание, и той не може да бъде заобикалян чрез позоваването на “вътрешни” процедурни правила. Щом като законите се обсъждат и приемат с две гласувания, както гласи чл.88, ал.1 от Конституцията, отклонение от това изискване е допустимо единствено по отношение на разпоредби с “организационен” характер, каквито са например преходните и заключителни разпоредби, или такива, които не се намират в противоречие с принципите и обхвата на приетия на първо гласуване законопроект.

В случая въпросът за пределната възраст на кадровата служба на определени категории офицери или на офицерите като цяло, въобще не се обхваща от внесения от Министерския съвет законопроект. В това отношение не е без значение обстоятелството, че става дума за ограничаване (намаляване) на пределната възраст на старшите и висшите офицери в Българската армия – въпрос, по който правителството не се е ангажирало с внесения законопроект. Това обстоятелство само по себе си показва, че оспорваното изменение е извън съдържателния обхват на законопроекта, внесен от Министерския съвет и приет на първо гласуване. Относителността му към кадровия статус на определени категории офицери очевидно го прави част от проблематиката на Закона за отбраната и въоръжените сили. Текстът притежава обаче собствено и самостоятелно нормативно съдържание и действие, така че превръщането му в закон се подчинява на процедурата, предвидена в чл.88, ал.1 от Конституцията за законите въобще.

Следва, следователно, да се приложи конституционното положение, залегнало в разпоредбата на чл.88, ал.1 от Конституцията. То именно се явява нарушено и с оглед на това основание се прави, най-напред, искането.

2. От друга страна, неучастието на Министерския съвет и на други държавни органи, имащи отношение по въпросите на въоръжените сили на Република България, в законодателния процес по приемането на тази разпоредба, засяга нейната конституционност и по същество. След като по силата на чл.105, ал.2 от Конституцията “Министерският съвет осъществява общото ръководство на Въоръжените сили”, не е допустимо съдбата на група офицери, които принадлежат към “висшия команден състав на въоръжените сили” по смисъла на чл.100, ал.2 от Конституцията, да се решава без участието на органите, в чиято конституционна компетентност се включва определянето на висшия команден състав и неговото ръководство.

Както се посочи, последица от действието на оспорената разпоредба е отстраняването от въоръжените сили на Република България на съществена - като брой, професионална квалификация и опит и място във военната йерархия – група старши и висши офицери. Тази последица има сериозно отношение към и се отразява на способността на въоръжените сили да гарантират суверенитета, сигурността и независимостта на страната и да защитават нейната териториална цялост, което е основно конституционно начало, залегнало в чл.9 от Конституцията. Спазването на това начало изисква съобразяването и на останалите посочени конституционни разпоредби, които образуват конституционната основа на ръководството на Въоръжените сили и на определянето на командния им състав.

3. На последно място, възприетото положение противоречи на принципа, утвонен в чл.6,ал. 2 от Конституцията.

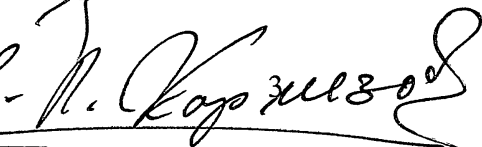
При положение, че съществува обща тенденция към увеличаване на възрастта за пенсиониране, която е най-добре изразена в Кодекса за задължителното обществено осигуряване, обратното действие на оспорената разпоредба засяга положението на определена професионална група въз основа на признак, който нито е изразен от законодателя, нито е допустим като основание за ограничаване на права от гледна точка на чл.6, ал.2 от Конституцията. Разбира се, допустимо е нееднакво третиране на различни професионални групи, което отразява определени специфики и поначало се прави в техен и в обществен интерес. В конкретния случай засягането на професионалното и трудовото положение, на професионалното и личното достойнство, не е израз на такъв подход, а е реализирано в пряко противоречие с изискването на разпоредбата на чл. 6, ал.2 от Конституцията за недопускане ограничения на права.

И С К А Н Е : Да се установи на основание чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията на Република България противоконституционността на §28 от Закона за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, с който се изменя чл.127 от Закона (ДВ, бр. 40 от 19 април 2002 г.).

При разглеждането на допустимостта и основателността на искането като заинтересувани страни следва да бъдат конституирани Народното събрание и Министерският съвет.

6 юни 2002 г.

Народни представители:

1. Любен Неру.
2. Александър Фредериков.
3. Янак Б. Струков.
4. Александър Тауров.
5. Румен Стоилов.
6. Стефан Ев. Въл.
7. Любен Корамезов.

- 8. Мико Павел Иван
- 9. Боико Вемко В Вемко
- 10. Михаил Мико В
- 11. Георги Топков Г
- 12. Ивоборис Павлов И
- 13. Иво Анастас И
- 14. Георги Босинов Г
- 15. Криво Мико М
- 16. Давид Умелев Д
- 17. Сидро Умел Мико М
- 18. Сидро # Сидро В - Сидро
- 19. Бранко Хр. Умел Тр. Умел
- 20. Серафим Сидро Сидро
- 21. Борислав Мух. Топков М
- 22. Орнел Канел В
- 23. Боико Радоев В
- 24. Сидро Сурафел В
- 25. Сидро Мико Мико М
- 26. Георги Анастасов Г
- 27. Сидро Канел В
- 28. Петер Сурафел В
- 29. Ефф. Евангел Христова
- 30. Тома Томов В
- 31. Атанас Транев В
- 32. Георги Пирев В
- 33. Георги Асенов В
- 34. Умел Триванов В
- 35. Умел Триванов - Умел
- 36. Анастас Канел В

37. Стефан Давидов - Давид

38. Сергей Павлов - Митя

39. Васил Карамов - [Signature]

40. Борис М. Павлов - Сергей

41. Павел М. Васильев - Павел

42. Димитр Попов - Димитр

43. Асен Таракчиев - Митя

44. Сергей Константинов - [Signature]

45. Асен Константинов - [Signature]

46. Елена Карамова - [Signature]

47. Веселин Мезеж - [Signature]

48. Тотю Божидаров - Младен